

RES AMSTERDAM

WINDMOLENS IN LANDELIJK NOORD

CDR – Werkgroep RES/Windmolens
8 november 2022

Agenda

- 20:00 - Stand van zaken RES Amsterdam
- 20:10 - Toelichting NRD
- 20:30 - Bewonersinitiatief Zunderdorp
- 20:45 - Onderzoek UvA Sociologie
- 21:00 - Vragen – antwoorden – discussie

Welkom - afspraken

Samen een leerzame en gezellige avond:

- We huldigen beleefde omgangsvormen
- We laten elkaar uitpraten
- We hebben respect voor elkaars standpunten en argumenten
- Iedereen komt aan het woord, maar spreektijd kan beperkt worden

CDR – Werkgroep RES/Windmolens

- Hein Ehlhart
- Roald Fekken
- Jan Visschers
- Carla Wassenaar
- Piet Westgeest
- Abram Schermer
- Marianne Vrolijk (secretariat CDR)

Regionale Energie Strategie (RES) Programma Wind Amsterdam

WAAR STAAN WE NU?

RES (1.0) – Verkenningfase 2020/21

Regionale Energie Strategie (RES) Amsterdam:

- Gemeenteraad heeft keuze voor 120MW windenergie bekrachtigd
- Ca. 70MW wordt in het havengebied geplaatst
- Noorder IJplas en Cornelis Douwesgebied is al in volgende ontwikkelingsfase

Voor 52MW windcapaciteit wordt nu nog verder gezocht

- Hiervoor zijn primaire en secundaire zoekgebieden in kaart gebracht.
Landelijk Noord valt binnen deze gebieden.

Participatie

- In de evaluatie van de inspraakronden (o.a. met Klankbordgroepen) is men kritisch geweest op de aanpak van de gemeente (ambtenaren en wethouder) → in verdere planvorming moet dit beter
- Naast Klankbordgroepen ook Expertgroepen → XPG Gezondheid niet unaniem gerapporteerd
- Vorming Stedelijke Adviesgroep RES Amsterdam (SARA) die de betrokkenheid van de bewoners van Amsterdam moet waarborgen

Programma Wind Amsterdam - PWA

Omgevingsprogramma: Programma Wind Amsterdam

Verplicht onderdeel van een omgevingsprogramma is een planMER, met daarin een Milieu Effect Rapportage (MER). Dat maakt de mogelijke negatieve gevolgen voor het milieu o.b.v. de plannen inzichtelijk.

Wat er wordt onderzocht in de MER wordt opgesteld aan de hand van een “Notitie Reikwijdte en Detailniveau” (NRD) → deze wordt dit jaar nog vastgesteld conform planning gemeente

Het Omgevingsprogramma wordt door de opdrachtgever opgesteld aan de hand van het “Afwegingskader”

Na goedkeuring van het omgevingsprogramma volgt de uitwerking in één of meer projecten → elk project heeft haar eigen procedure waarin telkens een projectMER vereist is. Hier worden meer locatiespecifieke aspecten onderzocht.

Het College en de gemeenteraad beslissen !

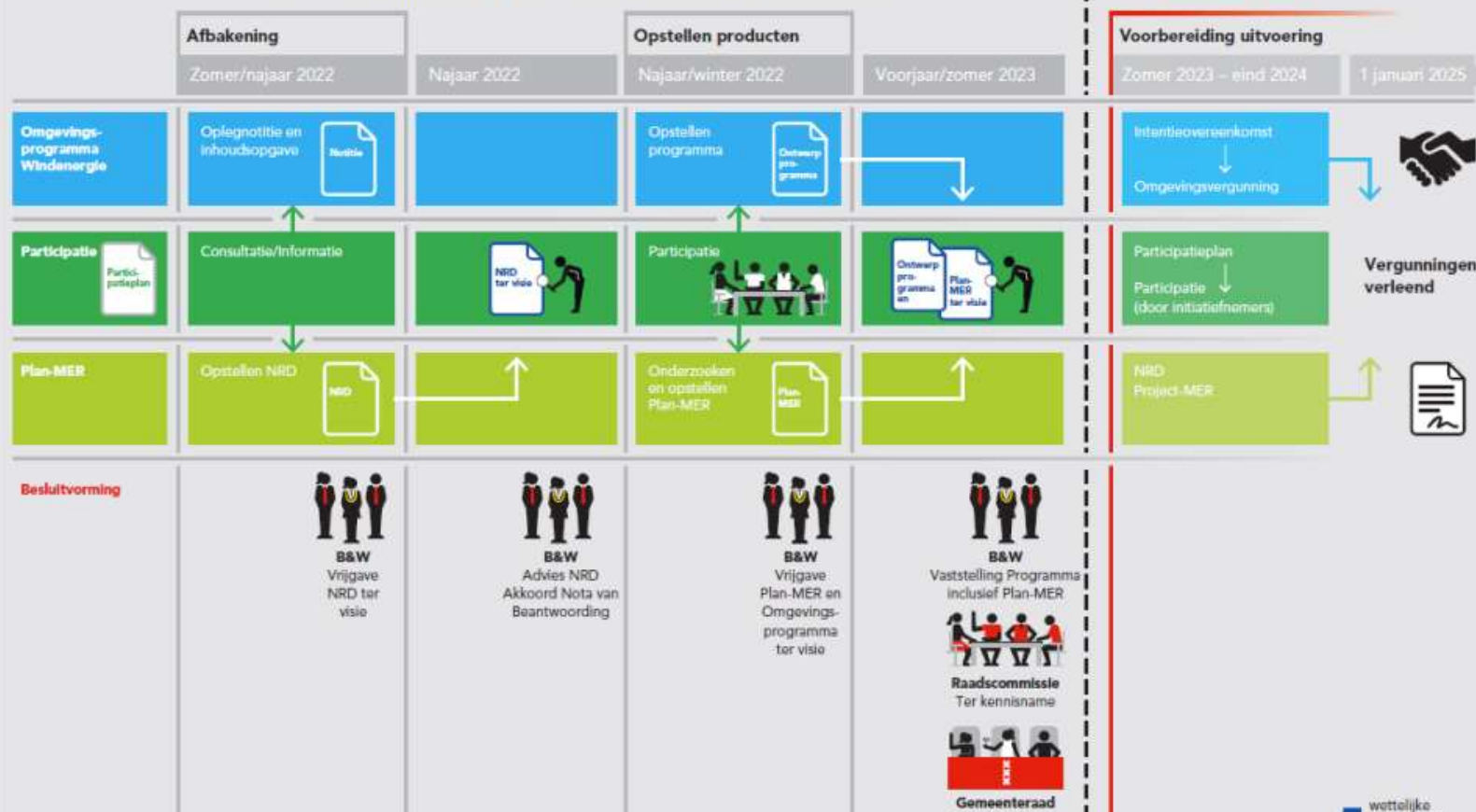
**Gemeente
Amsterdam**

Uitvoering Regionale Energiesstrategie windenergie

Fase Plan-MER / Programma Windenergie Amsterdam (PWA)

Fase Initiatiefnemers

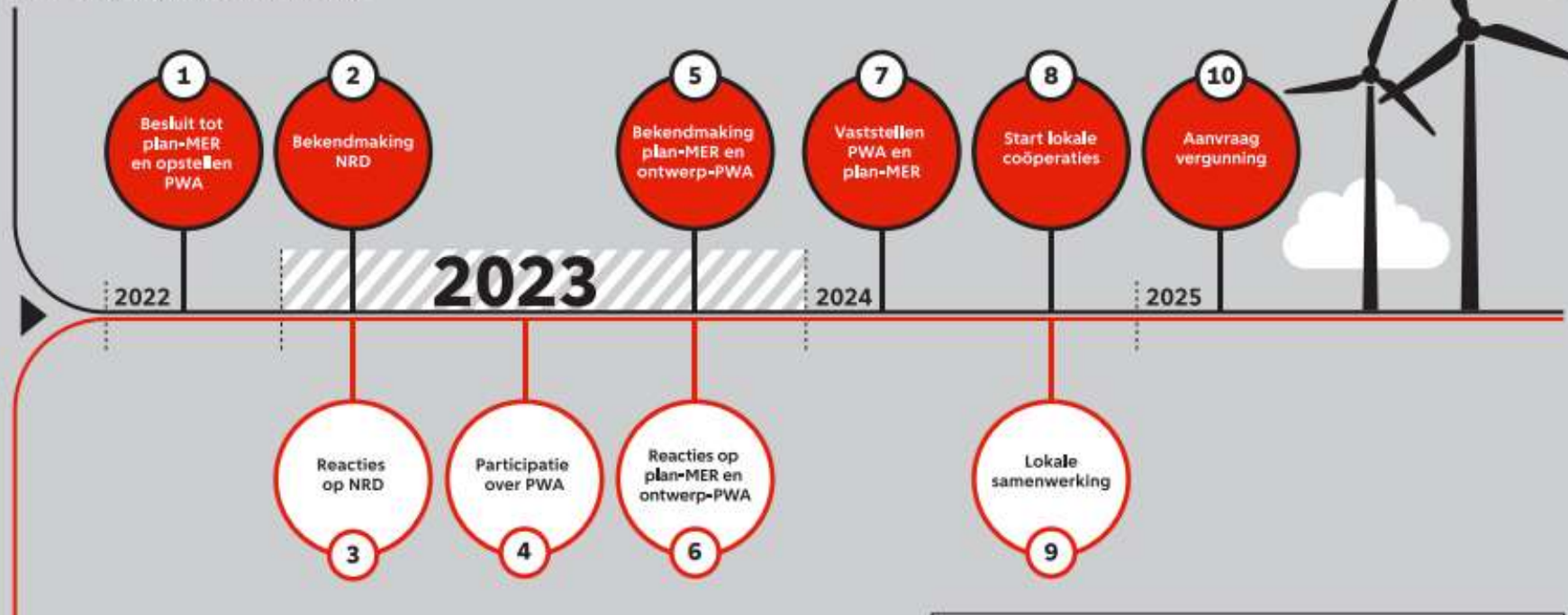
wettelijke
verplichting

Tijdslijn Programma Windenergie Amsterdam (PWA)

Besluitvorming

Wat doen wij vanuit de gemeente

Participatie/inspraak

Waar kunt u invloed op uitoefenen?

Plan-MER: Plan milieueffectenrapport, onderzoek naar de effecten van een plan op de omgeving en de bewoners in alle zoekgebieden.

PWA: Programma Windenergie Amsterdam, hier staat in in welke zoekgebieden als eerste windmolens kunnen worden geplaatst en onder welke voorwaarden kan worden gestart.

NRD: Notitie Reikwijdte en Detailniveau, een onderzoeksopzet voor het plan-MER waarin staat wat er allemaal onderzocht gaat worden en hoe.

Wie doet wat?

Wethouder en ambtenaren stellen het Omgevingsprogramma PWA op

SARA adviseert de wethouder over:

- NRD
- planMER
- Afwegingskader
- Eigen adviezen

Het College en/of de gemeenteraad beslissen !

- Motie Vink

CDR:

- Beschikbaar voor ondersteuning en advies
- Publicatie van alle collectieve zienswijzen (niet van individuele)

NRD en planMER

PIET WESTGEEST

Wat is milieueffectrapport?

Diverse milieuonderzoeken, uitgevoerd voor meerdere alternatieven. 'Hoeken van het speelveld opzoeken'

MER leidt vaak tot een 'voorkeursalternatief' (VKA). Dit hoeft niet een van de onderzochte alternatieven te zijn.

Initiatiefnemer planMER: college van B en W van Amsterdam

Bevoegd gezag planMER en programma: college van B en W van Amsterdam

Kwaliteitsbewaking: Commissie voor de m.e.r.

Omgevingsdienst NZKG (bij projecten)

Plan-m.e.r.-procedure

NRD-fase

zienswijzen concept NRD

Alternatievenontwikkeling

Uitvoering milieuonderzoeken

Concept planMER

Hier zijn we nu

Scores groen/geel/rood

Definitief planMER – ontwerp programma en afwegingskader

zienswijzen planMER en ontwerp programma

Advies commissie voor de m.e.r.

Vaststelling programma en planMER in college van b en w
(incl. agendering in de gemeenteraad)

Bosch van Rijn
experts in renewable energy

Ter visie legging

Wat is dat?

- uw reactie wordt gevraagd op een product van de gemeente
- tijdsgebonden (vóór 4 april 2023)
- individueel, groepsgewijs of als organisatie

Wat gebeurt er met de resultaten?

- Beoordeling door gemeente
- Nota van beantwoording
- Mei/ juni 2023 terugkoppeling door gemeente

Rol CDR:

- Beschikbaar voor ondersteuning en advies
- Publicatie van alle collectieve zienswijzen (niet van individuele)

Windmolens in Amsterdam

Bewonersinitiatief Zunderdorp

LAURA KRANENBURG

**Zienswijze
Notitie
Reikwijdte en
Detailniveau**

**Bewonersinitiatief
Zunderdorp**

Laura Kranenburg

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Zienswijze Notitie Reikwijdte en Detailniveau

- ✎ Spelen met het NRD / Plan MER
- ✎ Doel: zoveel mogelijk 'oranje' scoren
- ✎ Zienswijze indienen op punten die we missen en waarvan we denken dat wij 'oranje' scoren
- ✎ Aansluiten op de punten die Gemeente zelf onderschrijft

Zienswijze – optimalisatie alternatieven

- ✎ Doel: Zo'n klein mogelijke restopgave voor wind
  - ✎ 1- Optimalisatie alternatief Zon én Wind
  - ✎ 2- Optimalisatie alternatief haven
  - ✎ 3- Optimalisatie alternatief bestaande windturbines vervangen

- ✎ **WIJZIGING:** Optimalisatie alternatief Natuur → Optimalisatie alternatief Natuur én Landschap

Natuur en landschap uniek voor Landelijk Noord

Natuur netwerk Nederland – Amsterdam e.o.

Bijzonder Provinciaal Landschap

Natura 2000 + NNN +
“vastgestelde kritische afstand tot Natura 2000”

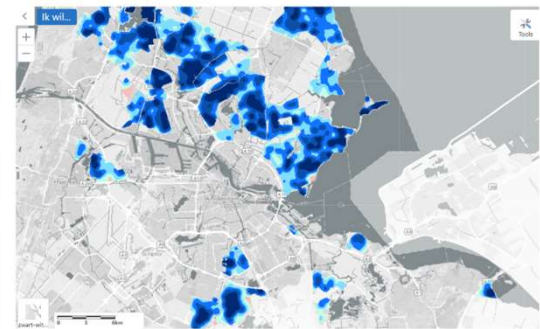
Stiltegebied Amsterdam

Provinciaal Omgevingsverordening Landelijk
Gebied

Weidevogel gebied

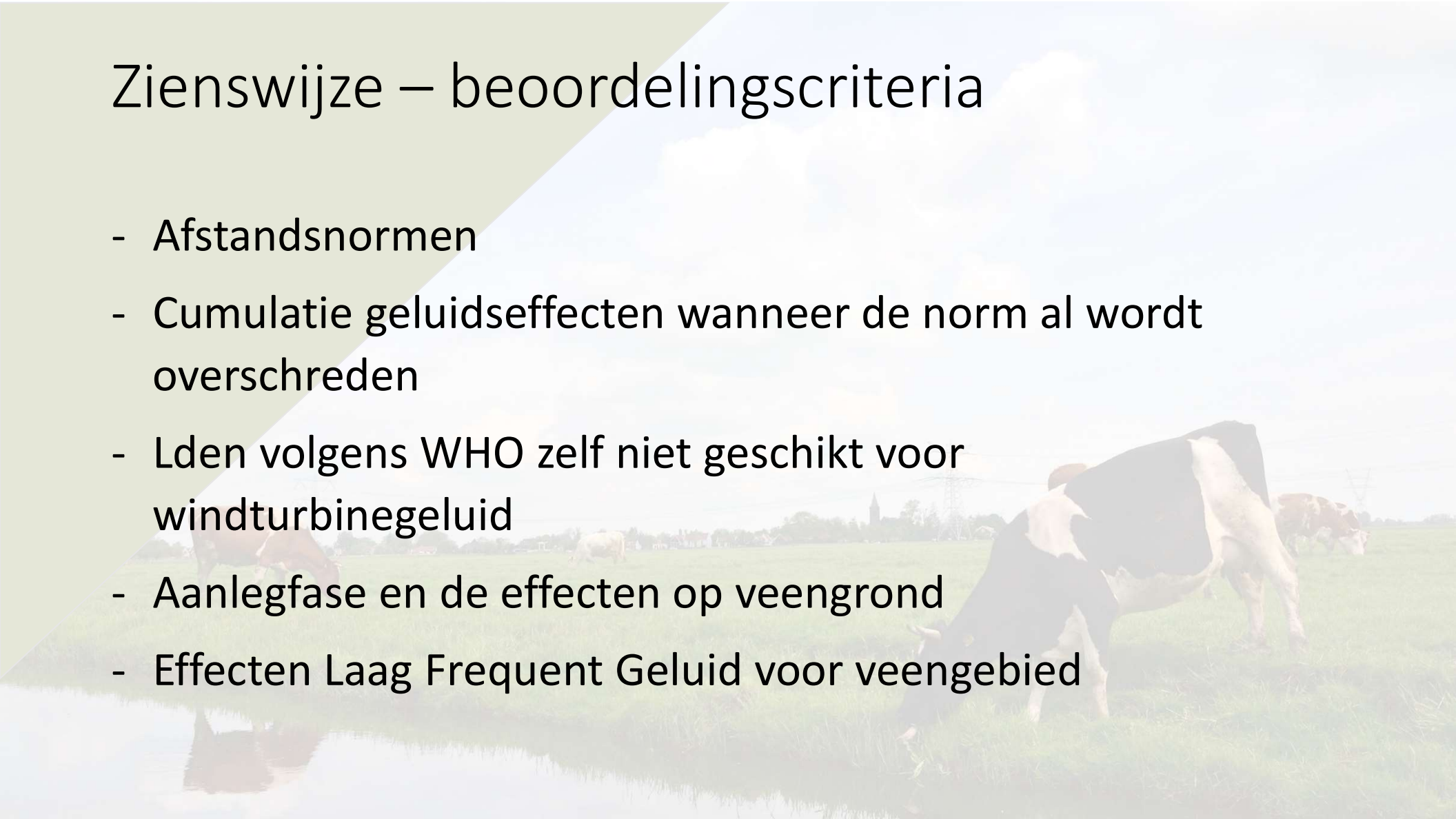

Ganzen fourageergebieden

Zienswijze – beoordelingscriteria

- Afstandsnormen
- Cumulatie geluidseffecten wanneer de norm al wordt overschreden
- Lden volgens WHO zelf niet geschikt voor windturbinegeluid
- Aanlegfase en de effecten op veengrond
- Effecten Laag Frequent Geluid voor veengebied

Zienswijze – proces

- ✎ Indienen namens bewonersinitiatief Zunderdorp
- ✎ Ondersteunen, heel graag!
Persoonlijk / verenigingen / stichtingen / organisaties etc...
Publicatie via website CDR
- ✎ Verspreiding via dorpsapps wanneer definitieve versie is geschreven en het ondersteunen kan beginnen.

Onderzoek UvA Sociologie

DRAAGVLAK EN OPINIEVORMING IN LANDELJK NOORD

Wat hebben we laten onderzoeken?

- Twee onderzoeksgroepen
  - Groep 1: Wat zijn de drijfveren achter opinievorming?
  - Groep 2: Hoe kun je PWA vergelijken met andere windmolen projecten?
Welke waarden vinden bewoners van LN belangrijk?

Groep 1: opinievorming

Methode: semi-gestructureerde interviews

Respondenten via: Flyers, CDR website, Werkgroep RES, Zwaantje, Windalarm.

Data verzameld uit:

- 7 online en 1 live interviews
- 30 to 60 minutes

Analyse:

Transcriptie en vertaling naar Engels

2 rondes van codering (pre-defined codes)

Thema's en patronne

Groep 1: bevindingen

- Het onderwerp leeft sterk bij de respondenten
- Zoals vermeld in de methodologie, toonde het onderzoek aan dat de nuance van de drijfveren van mensen voor niet-acceptatie vaak door de deelnemers als verwaarloosd werd ervaren. Uit de interviews blijkt prominent dat burgers zich gereduceerd voelen tot simplistisch NIMBY-gedrag of gezien worden als klimaatontkenners, terwijl ze – naar hun mening – redelijke en genuanceerde argumenten hebben voor niet-acceptatie. De meeste deelnemers zijn betrokken bij het klimaat en zijn bereid hun leven aan te passen om hun impact op het milieu te verminderen. Echter niet ten koste van alles.
- Zorgen over gezondheidsproblemen zijn een belangrijke bevinding met betrekking tot drijfveren voor niet-acceptatie.
- De meeste deelnemers deelden hun waardering voor de combinatie van ruimte, rust en natuur in het gebied. Ze zijn gehecht aan de omgeving. Daarom is plaatsverbondenheid ook een belangrijke drijfveer voor niet-acceptatie
- Erkend moet worden dat bezwaarmakers vaak zeer goed geïnformeerd zijn. Daarom moet de veronderstelling dat bekend is wie 'gelijk' heeft, worden losgelaten.

Groep 1: bevindingen

- Vertrouwen en eerlijkheid zijn andere belangrijke drijfveren voor niet-acceptatie. Uit dit onderzoek blijkt dat de meeste deelnemers wantrouwend stonden tegenover de gemeente Amsterdam. De procedurele eerlijkheid is van grote invloed op dit wantrouwen. Velen vonden dat de gemeente niet of fout communiceerde over de plannen voor het plaatsen van windturbines. Dit leidde tot een gevoel van genegeerd te worden door tal van deelnemers.
- De transcripties laten zien dat wanneer wetenschappelijk kan worden bewezen dat plaatsing niet zal leiden tot gezondheidsproblemen, het zal kunnen leiden tot voorwaardelijke acceptatie. Door dit wantrouwen in de overheid zullen de mensen echter sceptisch zijn over de objectiviteit van dergelijk onderzoek.
- De resultaten laten zien dat de belangrijkste drijfveer vóór acceptatie het belang van klimaatmitigatie is. Voorstanders deelden hun zorgen over de effecten van windmolens op de omgeving. Ze geloven echter dat de gevolgen van klimaatverandering veel erger zijn.
- Terwijl veel andere deelnemers de zorgen over klimaatverandering deelden, functioneert 'klimaatverandering' niet altijd als een drijfveer voor acceptatie. Dit kan worden verklaard met het concept van tweesporendenken: korte termijn en lange termijn zorgen.

Groep 1: Aanbevelingen

- Dit onderzoek heeft als doel om vanuit een sociologisch perspectief inzicht te krijgen in de onderliggende drijfveren van (non)acceptatie met betrekking tot de bouw van windmolens in de dorpen. Daarom zullen deze aanbevelingen geen advies inhouden over hoe publieke steun voor dit project kan worden verkregen.
- Uit dit onderzoek bleek dat veel deelnemers vonden dat de nuance meer in de discussie moest worden meegenomen. In combinatie met een gevoel van oneerlijk proces leidde dit tot veel wantrouwen in de gemeente; voor- en tegenstanders waardeerden echter de neutrale houding van de Centrale Dorpsraad. Daarom raden we aan om vooral te focussen op het herstellen van dit vertrouwen.

Groep 2

Vergelijking van de belanghebbenden (stakeholder analyses) in PWA versus 4 andere projecten:

- Texel
- Samsöe
- Nijmegen-Betuwe
- Amsterdam Noorder Ijplas

Workshop om inzicht te krijgen in de gedeelde waarden die leven bij de bewoners van Landelijk Noord

Centrale Dorpenraad

Landelijk Amsterdam-Noord

- Landelijk Amsterdam-Noord is one of the search areas for extra 50MW of wind energy by 2030
- 3 windmills close to A10 highway
- Four comparisons with cases by doing stakeholder analyses
- Workshop to gain knowledge of the public's values

How will the project become a success while including public acceptance?

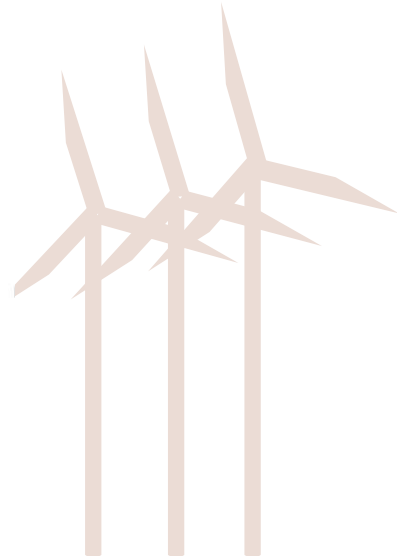
UNIVERSITY
OF AMSTERDAM

Stakeholder Analysis & Recommendations from Nijmegen-Betuwe

Power/Interest matrix Nijmegen-Betuwe

Stakeholders:	
1.	Liander
2.	Greenchoice
3.	Energy Cooperation WPN
4.	Rabobank
5.	Innovatie- en Energiefonds Gelderland (IFG)
6.	Omgevingsfonds
7.	Farmers
8.	Municipality (Nijmegen & Over-Betuwe)
9.	Residents of Reeth
10.	Residents with ownership
11.	Residents of Nijmegen-Betuwe
12.	Natuur & Milieufederatie Gelderland
13.	Wiek II & Izzy Projects
14.	Provincie Gelderland
15.	Citizens

UNIVERSITY
OF AMSTERDAM

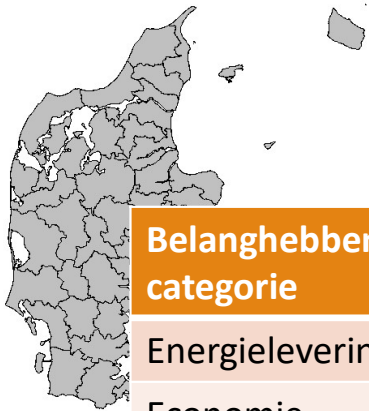

Aanbevelingen vanuit project Samsø

- Lokaal eigendom (hoe klein het aandeel ook mag zijn) is een sleutel tot het winnen van vertrouwen in de energie transitie
[Samsø principe: hoe dichterbij de windturbines woont, hoe meer aandelen je krijgt]
- Leg contact met de boeren, die dan een aansporing krijgen om windturbines op hun land te plaatsen
- Werk samen met de gevestigde partijen en bestaande organisaties. Dit benadrukt de legitimiteit van de energie transitie en vergroot vertrouwen.

UNIVERSITY
OF AMSTERDAM

Vergelijking project Samsø – PWA

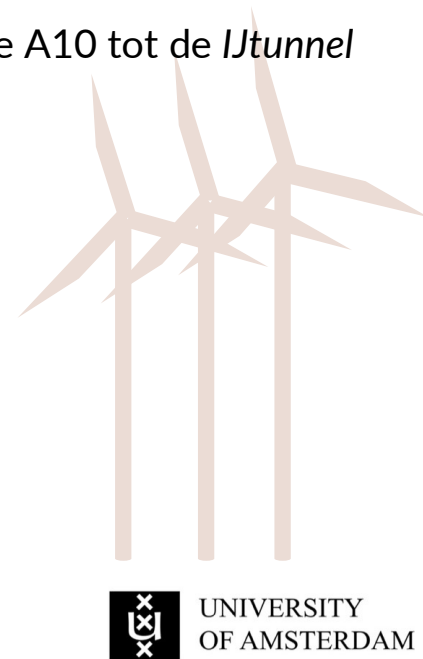
Belanghebbenden categorie	Samsøe	PWA
Energielevering	NRGi	Liander
Economie	Bewoner coöperaties, Havvind coöperatie, Boeren, particulieren	Gemeente Amsterdam, banken, investeerders, lokale coöperaties
Omgeving/milieu	Samsøe lokaal, academie	Natuurbeschermings- organisaties, Windalarm, Volkstuinders
Landeigendom	Lokaal, boeren	Lokaal, boeren
Maatschappelijk	Alle inwoners van Samsøe	Bedrijven en bewoners van geheel Amsterdam
Beleidsmakers	Gemeente Samsøe, Provincie, Overheid, Smart Islands Initiative	Gemeente Amsterdam, RES

UNIVERSITY
OF AMSTERDAM

Aanbevelingen vanuit workshop bewoners Landelijk Noord: zoek (ook) alternatieven

- Bouw bijv 1 windmolen per dorp, gebruik de energie lokaal en investeer extra geld in de natuur
- Gebruik zonnepanelen langs de A10 Noord
- Zorg ervoor dat huizen energieneutraal zijn
- Breid de gezamenlijke Ecologische Structuur uit in de hele stad Amsterdam
- Stimuleer of verplicht bedrijven om voor hun eigen energie transitie te zorgen
- Als compromis voor windmolens in dit gebied, zorg voor betere geluidsbarrières langs de A10 tot de *IJtunnel*

UNIVERSITY
OF AMSTERDAM

Kernboodschap

- Versterk het network met alle belanghebbenden: Liander, gemeente Amsterdam, boeren, provincie Noord-Holland
Samenwerking vergroot het potentieel voor een windfarm project in Landelijk-Noord
- Het is belangrijk om een gedeeld gevoel van verantwoordelijkheid voor de energie transitie ontstaat, gebaseerd op de waarden die in het gebied leven
- Bewoners moeten vroeg in het proces betrokken worden
- UvA kan een tool ontwikkelen om met het NIMBY fenomeen om te gaan (zie ook groep 1)

Special thanks to A. Schermer, Dr. J. Visschers, Dr. O. Sezneva & Dr. C. Wong

Vragen/Antwoorden Discussie

Einde
